

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ФЕДЕРАЦИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ВЛАДА

BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA
GOVERNMENT

Antikorupcioni tim Vlade Federacije Bosne i Hercegovine

**IZVJEŠTAJ O RADU
ANTI-KORUPCIONOG TIMA VLADE FEDERACIJE
BOSNE I HERCEGOVINE
ZA 2023. GODINU**

Sarajevo, mart 2024. godine

UVOD

Članom 23. Zakona o Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije¹ propisana je „Obaveza određivanja tijela za sprječavanje korupcije“ gdje se u stavu (1) navodi „Entiteti, kantoni i Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine mogu odrediti novu ili postojeću upravnu strukturu koja će biti zadužena za sprječavanje korupcije, izradu i provođenje strategije za borbu protiv korupcije i akcionih planova u tom entitetu ili Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine“.

Vlada Federacije Bosne i Hercegovine na svojoj 48. sjednici, održanoj 07.04.2016. godine, donijela je Rješenje o formiranju Antikorupcionog tim Vlade Federacije Bosne i Hercegovine.

Dana 03.03.2017. godine na svojoj 94. sjednici Vlada Federacije BiH donijela je Rješenje o izmjeni Rješenja o formiranju Antikorupcionog tima Vlade Federacije BiH, te je naknadno doneseno još nekoliko rješenja o dopuni Rješenja o formiranju Antikorupcionog tima Vlade Federacije Bosne i Hercegovine. („Službene novine Federacije BiH“, br. 28/16, 18/17, 27/18, 41/20, 5/21, 27/21, 37/21 i 57/22).

Antikorupcioni tim fokus djelovanja u 2023. godini usmjerio je na efikasno obavljanje zadataka, definisanih u Rješenju o formiranju Antikorupcionog tima, a to je:

- Implementacija Akcionog plana za period od 2021. - do donošenja nove Strategije za borbu protiv korupcije u Federaciji Bosne i Hercegovine. Navedeno uključuje i, u skladu sa nadležnostima, sve aktivnosti do usvajanja nove Strategije za borbu protiv korupcije i pratećeg Akcionog plana za provedbu Strategije za borbu protiv korupcije.
- Učestvovanje u svim aktivnostima koje se odnose na saradnju s Agencijom za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije.

U skladu sa definiranim zadacima iz Rješenja o dopuni Rješenja, Antikorupcini tim izvršava svoje nadležnosti.

¹ Zakon o Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije („Službeni glasnik BiH“ br. 103/09 i 58/13)

Aktivnosti Antikorupcionog tima Vlade Federacije BiH tokom 2023. godine

Antikorupcioni tim je u periodu od 01.01.2023. godine do 31.12.2023. godine održao 12 sjednica, uz napomenu da je od formiranja Tima do kraja izvještajnog perioda održano ukupno 85. sjednica.

Rad Antikorupcionog tima, u izvještajnom periodu odvijao se aktivno i transparentno.

Na sjednicama Antikorupcionog tima tokom 2023. godine, razmatrane su 74 tačke dnevnog reda.

Fokus rada Antikorupcionog tima u izvještajnom periodu, bile su aktivnosti na uspostavi pretpostavki za izradu nove strategije za borbu protiv korupcije, praćenje provedbe aktivnosti iz planova integriteta kao preventivnog antikorupcijskog alata kod federalnih institucija, praćenje provođenja Akcionog plana Federacije BiH za borbu protiv korupcije za period od 2021.- do donošenja nove Strategije za borbu protiv korupcije u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Antikorupcioni tim Vlade Federacije Bosne i Hercegovine je održavao i saradnju sa medijima te vršio objave na portalu Vlade FBiH u cilju upoznavanja šire javnosti sa nadležnostima Tima i sa transparentnosti u radu Tima. Istovremeno, aktivno su se poduzimale mjere u cilju transparentnosti rada Antikorupcionog tima Vlade Federacije Bosne i Hercegovine uključujući medije kao izvor distribuisanja poduzetih radnji Tima.

Na stranici Vlade Federacije Bosne i Hercegovine je otvoren tab Antikorupcionog tima Vlade Federacije Bosne i Hercegovine sa zvaničnom adresom, kako bi svi imali pristup kontaktiranja i praćenje implementacije antikoruptivnih aktivnosti Tima.

Održavanje antikoruptivnih mreža i ažuriranje fokusnih tačaka

Jedna od osnovnih aktivnosti koju je provodio Antikorupcioni tim od svog formiranja bila je uspostava antikoruptivne mreže i fokusnih tačaka u federalnim institucijama.

Na osnovu utvrđenog Strateškog cilja 1.1. - Unaprijeđenje cjelokupnog sistema integriteta, odgovornosti i transparentnosti u radu javnog sektora i strateškog programa 1.1.5. - Unaprijeđenje edukacije u federalnim institucijama po pitanju borbe protiv korupcije, odredbama tačke 1.1.1.1. Akcionog plana planirana je antikoruptivna aktivnost na uspostavi fokusnih tačaka u svim federalnim institucijama (kontakt osobe).

Uspostavljanje tzv "antikoruptivne mreže" unutar federalnih javnih institucija je vrlo važna pretpostavka za nesmetano dvostrano komuniciranje Antikorupcionog tima sa federalnim javnim institucijama i efikasno i efektivno provođenje antikoruptivnih aktivnosti.

Planovi integriteta

U skladu sa sadržajem Stateškog cilja 1.1. Unaprijeđenje cjelokupnog sistema integriteta, odgovornosti i transparentnosti u radu javnog sektora i strateškog programa 1.1.1. Unaprijeđenje pravnog i strateškog okvira za suprostavljanje korupciji i povećanje javnosti rada javnog sektora u Federaciji Bosne i Hercegovine, sadržajem tačke 1.1.1.1. Akcionog plana planirana je aktivnost na analiziranju i ažuriranju planova integriteta.

Radi realizacije planirane antikoruptivne aktivnosti Antikorupcioni tim je u prethodnom periodu na prikladan način sve federalne organe, tijela, institucije i pravna lica upoznao sa njihovim obavezama vezano za izradu plana djelovanja protiv korupcije i izrade Plana integriteta.

„Plan integriteta“ je interni antikorupcijski dokument organa, institucije, uprave, agencije ili tijela koji treba da sadrži skup mjera kojima se identificiraju, sprječavaju i otklanjaju mogućnosti za nastanak i razvoj različitih oblika koruptivnog ponašanja, a koji može nastati kao rezultat „procjene podložnosti određenih radnih mjesta za nastanak i razvoj korupcije i drugih oblika pristranog postupanja“. Ova samoprocjena izloženosti državnih i drugih službenika različitim rizicima poduzima se u cilju očuvanja i unaprijeđenja integriteta. Svrha Plana integriteta je uspostavljanje mehanizma koji će obezbijediti efikasno i efektivno funkcionisanje ministarstava, uprava, agencija i tijela kroz jačanje odgovornosti, pojednostavljenje procedura, povećanje transparentnosti kod donošenja odluka, povećanje otpora radnog mjesta u odnosu na koruptivne pojave, kontrolisanje diskrecionih ovlaštenja, poštivanje etičkih vrijednosti, eliminisanje neefikasne prakse i neprimjenjive regulative i uvođenje efikasnog sistema nadzora i kontrole rada i ponašanje službenika.

U okviru postupka izrade i autorizacije Planova integriteta u svim federalnim javnim institucijama smo animirali antikoruptivne kapacitete, temeljem kojih su sačinjeni interni antikorupcijski dokumenti federalnih organa, institucija, uprava, agencija i tijela koji sadrže skup mjera kojima se preventivno identificiraju, sprječavaju i otklanjaju mogućnosti za nastanak i razvoj različitih oblika koruptivnog ponašanja.

Ovim internim aktima stvorili smo također pretpostavke za efikasno odvracanje i preduprijeđenje koruptivnog ponašanja kao i mehanizme da se preventivno identificiraju, sprječavaju i otklanjaju mogućnosti za nastanak i razvoj različitih oblika koruptivnog ponašanja u istim.

Planove integriteta rade na osnovu Priručnika za izradu i provođenje plana integriteta u institucijama u BiH koji je kreirala u maju 2018. godine Agencija za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije.

No uzimajući u vidu rok važenja planova integriteta od 4. godine, Antikorupcioni tim se obratio institucijama sa urgencijom da ažuriraju svoje postojeće planove, tako da aktivno se prikupljaju podaci o statusu planova institucija.

Kreiranjem i usvajanje Priručnika prestale su da važe Smjernice i Metodologija za izradu Planova integriteta koje je sačinila Agencija za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije, a na osnovu kojih su do tada izrađivani planovi integriteta. Podsjećamo, da je u junu 2018. godine sačinjen Priručnik za suzbijanje korupcije i kreiranje planova integriteta u javnim preduzećima Federacije BiH, koji je izradila Transparency international BiH uz podršku Ambasade kraljevine Holandije.

Ostale aktivnosti Antikorupcionog tima

Kako bi Antikorupcioni tim svoje zadatke izvršavao sistemski poduzete su i aktivnosti na izradi programa rada Antikorupcijskog tima za 2023. godinu, sa fokusom na uspostavljanje pretpostavki za efikasno izvršavanje predviđenih zadataka.

Problem i dalje predstavlja činjenica da na nivou BiH nije usvojena Strategija za borbu protiv korupcije. Naime članom 22. (Obaveza razvijanja politike), Zakona o Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije propisano je da će „Entiteti, kantoni i Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine usvojiti i razviti strategiju za borbu protiv korupcije i akcioni plan u skladu s opšim principima utvrđenim u državnoj Strategiji za borbu protiv korupcije“.

Kako neusvajanjem državne strategije nismo imali definisane opšte principe koji bi se ugradili u Strategiju za borbu protiv korupcije Federacije BiH nije bilo moguće pristupiti izradi nove strategije.

Antikorupcioni tim Vlade Federacije Bosne i Hercegovine je u 2023. godini zaprimio veliki broj anonimnih prijava koje su proslijeđene nadležnim istražnim institucijama na postupanje. Aktivno se radilo na uspostavljanju mehanizma komunikacije sa kantonalnim uredima za borbu protiv korupcije i sa federalnim i kantonalnim tužilaštvima.

Kod potencijalnih donatora Antikorupcioni tim je našao podršku za realizaciju projekata koji će osigurati izradu stručnih analiza uzroka, pojava oblika i štetnih posljedica korupcije po građane, na osnovu kojih će se izraditi ciljane kampanje djelovanja.

Antikorupcioni tim je aktivno sudjelovao u konsultacijama sa koordinatorima antikorupcijskih aktivnosti kroz održavanje neposrednih sastanaka ili komunikaciju putem drugih oblika komunikacije.

Dana, 22.02.2023. godine, predstavnik Antikorupcionog tima Vlade Federacije BiH, održao je sastanak sa projekt menadžerom Centara civilnih inicijativa u BiH. Tema razgovora bili su revizorski izvještaji Ureda za reviziju institucija FBiH, u kojima su od strane Ureda data negativna ili mišljenja sa rezervom, između ostalog i zbog nepostojanja planova integriteta u velikom broju institucija u Federaciji BiH (organi uprave i javna preduzeća).

Budući da je jednom od mjera predviđenih Akcionim planom za borbu protiv korupcije u FBiH za period od 2021. godine do donošenja nove Strategije, (prva mjera odnosno aktivnost 1.1.1.1. - U skladu sa ciljevima i mjerama u ovom planu analizirati i ažurirati postojeće planove integriteta) propisana obaveza svim organima uprave i pravnim licima u kojima federalni organi uprave i upravne organizacije imaju nadležnosti po osnovu zakonskih i vlasničkih prava, da izrade odnosno ažuriraju postojeće planove integriteta, upit AK timu je da li u okviru svojih zadataka (po rješenju) može od istih zahtijevati postupanje i po preporukama Revizije u tom dijelu.

CCI bi sa svoje strane dostavio podatke o organima uprave i pravnim licima kojima je stavljena primjedba po tom osnovu.

Konstatovano je da se preporuke Ureda ne implementiraju i nažalost ostaju mrtvo slovo na papiru.

CCI je ponudio svoj angažman u procesu izrade nove strategije za borbu protiv korupcije u Federaciji BiH, u toku izrade nacrtu ili kroz javnu raspravu.

Na kraju, izražena je obostrana spremnost za daljnju saradnju.

Antikorupcioni tim je pripremio Finansijski zahtjev za potrebe izrade Strategije Federacije BiH za borbu protiv korupcije, sa Prijedlogom zaključka te isti dostavio Vladi Federacije Bosne i Hercegovine, na razmatranje.

Članovi Antikorupcionog tima su aktivno učestvovali na radionicama, obukama i okruglim stolovima u organizaciji APIK-a, OSCE-a, GEA, Transparency International u BiH, Direkcije za europske integracije Vijeća ministara BiH.

U organizaciji misije OSCE-a u BiH, učestvovali su na radionici održanoj 18. i 19.10.2023. godine. Na radionici je istaknuto da su antikorupcijska tijela na svim nivoima u BiH u zavisnosti od njihovih kapaciteta i nadležnosti ostvarili značajne napretke u uspostavljanju sistema za borbu protiv korupcije. Antikorupcijska tijela u BiH su u situaciji da generišu značajna znanja i kapacitete i da su unutar svojih administrativnih nadležnosti postali centralna antikorupcijska tijela sa najviše znanja u sprječavanju i koordinaciji borbe protiv korupcije. Potrebno je daljnje unaprjeđenje kapaciteta antikorupcijskih tijela u smislu proaktivnog pristupa prevenciji i suzbijanju specifičnih korupcijskih pojava u društvu. Zaključena je potreba identificiranja korupcijskih pojava u okruženju i osmišljavanje antikorupcijskih aktivnosti i mjera kao i jačanje kapaciteta antikorupcijskih tijela uključujući i saradnju sa APIK-om.

Nakon popunjavanja upitnika za Procjenu perspektive konkurentnosti 2023, Organizacije za ekonomsku saradnju i razvoj (OECD), ispred Tima predstavnik je prisustvovao posjeti delegacije OECD-a Bosni i Hercegovini, koji su se sastali sa predstavnicima institucija Bosne i Hercegovine, Federacije Bosne i Hercegovine i Republike Srpske, a u svrhu provjere činjenica koje su prikupili, te eventualnog popunjavanja nedostajućih podataka, a sve u cilju u izrade konačnog izvještaja. Sastanak za Federaciju Bosne i Hercegovine održan je 26.10.2023. godine u Mostaru.

Antikorupcioni tim je prisustvovao regionalnoj konferenciji. Transparency International u Bosni i Hercegovini, uz podršku Švedske, održao je regionalnu konferenciju "EU Integracijski Forum". Konferencija je održana 31. oktobra 2023. godine u Sarajevu. Na forumu su sudjelovali stručnjaci iz oblasti vladavine prava i pristupanja EU, predstavnici institucija na svim nivoima vlasti u BiH, kao i predstavnici međunarodnih organizacija, civilnog društva, akademske zajednice i medija.

Izlaganja na Forumu imali su stručnjaci iz oblasti vladavine prava i pristupanja Evropskoj uniji, između ostalih, ministrica za Europske integracije u Vladi Crne Gore, profesor s Fakulteta političkih nauka u Sarajevu, predsjednik Međunarodnog savjetodavnog odbora beogradskog Centra za bezbjedonosnu politiku, te sudac Apelacionog suda u Beogradu.

Predstavnik Tima prisustvovao je strateškom sastanku Ureda/Timova za borbu protiv korupcije u BiH, koji se održao u Mostaru, 07.-08.11.2023. godine.

Dnevni red sastanka obuhvatio je sljedeće teme;

- Uvodno obraćanje predstavnika INL-a u Bosni i Hercegovini
- Zajednička platforma - definisanje potreba
- Potrebe ureda i timova za unaprjeđenje rada i aktivnosti

- Zaključci i naredni koraci

Na Sastanku je dogovoren sadržaj zajedničke IT platforme, na kojoj bi se trebali naći svi značajni dokumenti, procesi i procedure uspostave Ureda. Platforma bi trebala obuhvatati sljedeća poglavlja;

Antikorupcijski kapaciteti

Baza dokumenata

Izrada strateških dokumenata

Antikorupcijski procesi

Sistem transparentnosti

Najznačajni dio Platforme, Antikorupcijski kapaciteti, obuhvatao bi sljedeće;

Pravni osnov za osnivanje kancelarije

Kadrovsku strukturu ureda

Jurisdikcije

Materijalno-tehnički kapaciteti

Ljudski kapaciteti

Kontakt informacije

Informacije o sistemu

Relevantne propise za funkcionisanje

Model finansiranja

Od strane APIK-a dostavljena je baza podataka za Timove/Urede koja se ažurirala za AKT Vlade FBiH i ažurirana vratila APIK-u.

Od strane INL službenika održana je i obuka: Osnove Ureda za borbu protiv korupcije (definisanje pojmova), predavač James Treacy i obuka: Uspostavljanje informacijsko-informatičkih kapaciteta u Uredima za borbu protiv korupcije, predavač James Treacy
Zaključak treninga je da bi Uredi/Timovi, nakon kapacitiranja i potpune funkcionalnosti trebali prerasti u informaciono-analitičku jedinicu agencija za provođenje zakona na svim nivoima.

Antikorupcioni tim je odredio predstavnika koji je prisustvovao na koordinacijskom sastanku APIK-a i Ureda/Timova za borbu protiv korupcije u BiH, koji se održao u Mostaru 08.-09.11.2023. godine.

Ono što su najznačajni zaključci sastanka je to da APIK radi na uspostavi dva (2) on-line registra; Registar planova integriteta i Registar dodijeljenih sredstava. Također izrađene su Smjernice za primjenu kriterija kod dodjele finansijskih sredstava iz Budžeta BiH organizacijama civilnog društva. Sačinjeno je i promovisano Uputstvo za popunjavanje obrasca za prijavu korupcije.

-Ispred Antikorupcionog tima Vlade FBiH predstavnicu su učestvovali na radno – konsultativnom sastanku u organizaciji Agencije za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije, sa ciljem stvaranja savjetodavnog tima za praćenje realizacije UNCAC-a.

Također Antikorupcioni tim Vlade FBiH učestvuje u radu Radne grupe za izradu Strategije za borbu protiv korupcije BiH.

Tim je učestvovao u popunjavanju Upitnika na temelju kojeg je izrađen Prijedlog komunikacijske strategije, koja je razvijena u okviru projekta „Informisani građani i efikasni mehanizmi za prevenciju i borbu protiv korupcije“ koji realizuje Misija OSCE-a u BiH, a finansira Ured za borbu protiv međunarodne trgovine drogom i provedbu zakona Ministarstva vanjskih poslova SAD-a (INL).

Zaključna razmatranja

Osnovne aktivnosti Antikorupcionog tima bile su stvaranje pretpostavki za izradu evaluacije protekle strategije i Akcionog plana za provedbu strategije

Akcioni plana za borbu protiv korupcije za period od 2021.- do donošenja nove Strategije za borbu protiv korupcije u Federaciji Bosne i Hercegovine je prenosnica za nastavak systemske borbe protiv korupcije Federacije BiH.

Ujedno donošenjem Akcionog plana osiguran je nedostatak normativnog strateškog okvira za prevenciju i borbu protiv korupcije, u periodu dok se ne usvoji nova Strategija za borbu protiv korupcije i prateći akcioni plan za provedbu strategije Federacije Bosne i Hercegovine.

Svjesni činjenice da se Planovima integriteta uspostavljaju mehanizmi koji obezbjeđuje efikasno i efektivno funkcionisanje ministarstava, uprava, agencija i tijela kroz jačanje odgovornosti, pojednostavljenje procedura, povećanje transparentnosti kod donošenja odluka, povećanje otpora radnog mjesta u odnosu na koruptivne pojave, kontrolisanje diskrecionih ovlaštenja, poštivanje etičkih vrijednosti, eliminisanje neefikasne prakse i neprimjenjive regulative i uvođenje efikasnog sistema nadzora i kontrole rada i ponašanje službenika, možemo istaći da Antikorupcioni tim aktivno učestvuje u implementaciji antikoruptivnih aktivnosti.

Ujedno donošenjem Akcionog plana osiguran je nedostatak normativnog okvira za prevenciju korupcije, u periodu dok nije usvojena nova strategija za borbu protiv korupcije i prateći akcioni plan.

Članovi Antikorupcionog tima ostaju opredjeljeni za dosljedno izvršavanje zadataka navedenih u Rješenju o formiranju Tima.

S obzirom na realizirano u izvještajnom periodu, nakon upoznavanja sa Izvještajem o radu Antikorupcionog tima Vlade Federacije Bosne i Hercegovine za 2023. godinu, predlažemo da Vlada Federacije BiH usvoji sljedeći zaključak:

1. Usvaja se Izvještaj o radu Antikorupcionog tima Vlade Federacije BiH za 2023. godinu.
2. Zadužuje se Ured za odnose sa javnošću da Izvještaj o radu Antikorupcionog tima za 2023. godinu postavi na web stranicu Vlade Federacije BiH.

Predsjednik Antikorupcionog tima
Vlade Federacije Bosne i Hercegovine

Eldan Mujanović

